

UCHWAŁA NR XVI/120/07
RADY MIEJSKIEJ W KOLUSZKACH
z dnia 28 grudnia 2007r.

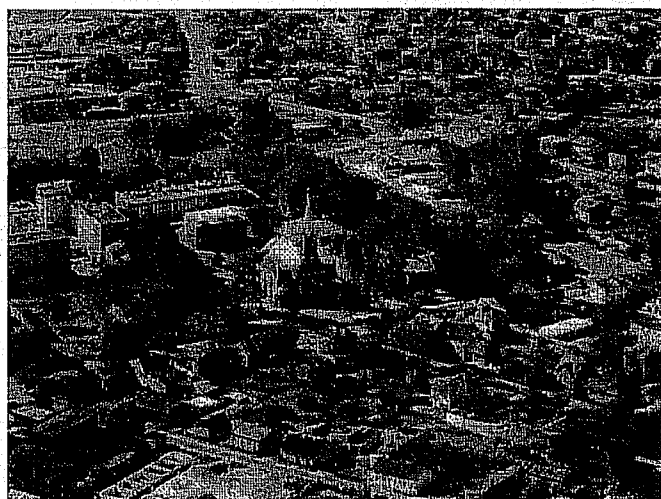
**w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Koluszki
na lata 2007 – 2013.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591, z 2002 r. Dz. U. Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271, Nr 214 poz. 1806, z 2003 r. Nr 80 poz. 717, Nr 162 poz. 1568, z 2004r. Nr 102 poz. 1055, Nr 116 poz. 1203; z 2005r. Nr 172 poz. 1441, Nr 175 poz. 1457; z 2006r. Nr 17, poz. 128; Nr 181, poz. 1337; z 2007 Dz. U. Nr 48 poz. 327, Nr 138 poz. 974, Nr 173 poz. 1218) **Rada Miejska w Koluszkach uchwala co następuje:**

- § 1. Uchwala się Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Koluszki na lata 2007 – 2013, który stanowi załącznik do uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Koluszki.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Koluszkach

Sławomir Sokółowski

LOKALNY
PROGRAM
REWITALIZACJI
MIASTA KOLUSZKI
NA LATA
2007 – 2013

		Wstęp	4
I.		Charakterystyka miasta Koluszki	7
1.1		Położenie miasta i zagospodarowanie przestrzenne	7
	1.1.1	Położenie geograficzne i powiązania komunikacyjne	7
	1.1.2	Historia miasta	9
	1.1.3	Zasoby środowiska przyrodniczego	11
	1.1.4	Turystyka	11
	1.1.5	Podział administracyjny miasta – funkcje miasta	11
	1.1.6	Analiza tkanki mieszkaniowej miasta	12
	1.1.7	Zasoby infrastruktury technicznej miasta	12
	1.1.8	Infrastruktura społeczna	14
	1.1.9	Główne problemy	19
1.2		Sfera gospodarcza	19
	1.2.1	Struktura działalności gospodarczej	20
	1.2.2	Obszary aktywności gospodarczej w mieście	26
	1.2.3	Uwarunkowania budżetowe realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych	26
	1.2.4	Problemy zidentyfikowane w obszarze gospodarczym	27
1.3		Sfera społeczna	28
	1.3.1	Liczba ludności	28
	1.3.2	Struktura ludności	30
	1.3.3	Przyrost naturalny	32
	1.3.4	Migracja	33
	1.3.5	Główne przemiany społeczne i gospodarcze	34
	1.3.6	Charakterystyka zjawiska marginalizacji społecznej w Koluszkach – problem patologii społecznych oraz przestępczości	39
	1.3.7	Problemy zidentyfikowane w obszarze społecznym	40
1.4		Analiza SWOT Miasta Koluszki	40
II.		Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju	43

		przestrzenno- społeczno - gospodarczego	
2.1		Nawiązanie do lokalnych i regionalnych dokumentów planistycznych	43
2.2		Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013	44
2.3		Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007-2013	46
2.4		Nawiązanie do Programu Operacyjnego dla wykorzystania środków finansowych w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego	47
III.		Założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji	50
3.1		Okres realizacji Lokalnego Planu Rewitalizacji Obszarów Miejskich	50
3.2		Zasięg terytorialny rewitalizowanych obszarów	50
3.3		Obszar rewitalizacji	51
3.4		Uzasadnienie wyboru obszarów rewitalizowanych	53
3.5		Cele przestrzenne rewitalizacji	57
3.6		Planowane działania przestrzenne na obszarze rewitalizacji	57
3.7		Cele rewitalizacji w obszarze gospodarczym	59
3.8		Planowane działania na obszarze rewitalizowanym w sektorze gospodarczym	59
3.9		Cele rewitalizacji w obszarze społecznym	60
3.10		Planowane działania na obszarze rewitalizowanym w obszarze społecznym	60
3.11		Planowane wskaźniki osiągnięcia celów	62
IV.		Plan finansowy realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji w latach 2007-2013	64
V		System wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Koluszki	67
VI.		Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej	70

WSTĘP

W zrównoważonym rozwoju krajów europejskich rewitalizacja traktowana jest jako metoda rozwiązywania problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych. W krajach Unii Europejskiej główne cele gospodarki przestrzennej określone są w Europejskiej Karcie Zagospodarowania Przestrzennego, wyznaczając standardy przestrzenne odnośnie zapewnienia zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego we wszystkich regionach, poprawy jakości życia, odpowiedzialnego gospodarowania zasobami oraz racjonalnego wykorzystania terenów.

Tadeusz Kaczmarek w pracy „Rewitalizacja miast w Polsce na tle doświadczeń europejskich” terminem „rewitalizacja” określa planowe działania w celu zmiany struktury funkcjonalno – przestrzennej zdegradowanych obszarów miasta i w konsekwencji ich ożywienia gospodarczego i społecznego.

Jeszcze trafniejsza definicja rewitalizacji została sformułowana przez dr Andreasa Billerta:

Rewitalizacja odnosi się do kompleksowego procesu odnowy obszaru zurbanizowanego, którego przestrzeń, funkcje i substancja uległy procesowi strukturalnej degradacji, wywołującej stan kryzysowy, uniemożliwiający lub znacznie utrudniający prawidłowy rozwój ekonomiczny i społeczny tego obszaru jak i zrównoważony rozwój całego miasta.¹

Kluczowe w tej definicji jest stwierdzenie, że rewitalizacja to reakcja na **stan kryzysowy**, który przejawia się nie tylko w degradacji substancji, ale także – a nawet przede wszystkim – w degradacji funkcji i przestrzeni. A więc rewitalizacja to działania o charakterze naprawczym w sferze architektoniczno-urbanistycznej (substancja), społecznej i gospodarczej (funkcja) oraz ekologiczno-przestrzennej. A. Billert stwierdza wręcz:

Rewitalizacja jest, więc odpowiedzią na stan kryzysowy obszaru miejskiego i obejmuje zespół kompleksowych działań, koordynowanych i zarządzanych przez sektor publiczny (gminę), opartych na aktywnej współpracy organów i instytucji polityczno-administracyjnych oraz podmiotów społecznych.² Wreszcie warto porównać przytoczone definicje z kolejną, sformułowaną przez Wojciecha Kłósowskiego:

Rewitalizacja oznacza ponowne ożywienie procesów społeczno-gospodarczych na obszarze, w którym procesy te zamarły. Obszary wymagające rewitalizacji to nie obszary wybrane pod kątem wartości zabytkowej, ale **obszary o szczególnej kumulacji problemów społeczno-gospodarczych** (w tym także najczęściej – remontowo-architektonicznych).

W historycznych miastach europejskich bardzo często obszarami takimi są najstarsze dzielnice miast, stanowiące zespoły zabytkowe. **Jednak to nie zabytkowy charakter predystynuje je do**

¹ Andreas Billert, Centrum staromiejskie w Żarach; problemy, metody i strategie rewitalizacji; Słubice 2004, s. 6

² Ibidem, s. 6

rewitalizacji, ale właśnie szczególna kumulacja wielu problemów społecznych i gospodarczych w jednym miejscu³.

I dalej:

Rewitalizacja musi angażować zawsze wszystkich aktorów lokalnej sceny: władzę samorządową i różne służby publiczne, a z drugiej strony – biznes i organizacje obywatelskie, a wreszcie – samych mieszkańców⁴.

W cytowanych definicjach podkreśla się to, co pozwala odróżnić rewitalizację od innych form kompleksowej interwencji w przestrzeń miejską.

Widzimy więc, że cele rewitalizacji są usytuowane w sferze społeczno-gospodarczej i ekologiczno-przestrzennej, a działania infrastrukturalne i architektoniczno-urbanistyczne są tym celom podporządkowane (mają charakter narzędziowy); **nie jest więc rewitalizacją działanie wyłącznie remontowo-budowlane, które nie ma wskazanego celu społecznego, gospodarczego lub ekologiczno-przestrzennego;**

Tadeusz Kaczmarek zwraca uwagę, że działania rewitalizacyjne mają wymiar:

- przestrzenny – nowy wizerunek obszarów rewitalizowanych,
- funkcjonalny – nowe przeznaczenie terenu – nowe funkcje lub odrodzenie dawnych, ale często w nowym wymiarze jakościowym,
- gospodarczy – powstanie nowych impulsów rozwoju gospodarczego, rozwój istniejącej lub implantacja nowych działalności, rozbudzenie mechanizmów rynkowych (np. korzyści dla aglomeracji)
- społeczny – podniesienie poziomu życia, stworzenie lepszych warunków zamieszkania, pracy, komunikacji, korzystania z usług, wypoczynku,
- kulturowy – zharmonizowanie przestrzeni miejskiej, nadanie nowych wartości miejscom (obszarom), rozbudzenie tożsamości terytorialnej, poprawa wizerunku miasta.

Rewitalizacja to reakcja na kryzys, który obejmuje dany obszar i przejawia się w wielu dziedzinach na raz; **nie jest więc rewitalizacją działanie podejmowane poza obszarem kryzysowym** (stąd kluczowe znaczenie trafnego wyznaczenia obszaru do rewitalizacji).

Rewitalizacja musi być realizowana w formie współpracy zróżnicowanych partnerów lokalnych: zarówno sektora publicznego (z reguły – gminy), jak i lokalnych przedsiębiorców oraz sektora pozarządowego, a często także innych partnerów (miejscowych uczelni, policji itp.); **nie jest więc**

³ Wojciech Kłosowski, Metodologiczne problemy rewitalizacji obszarów miejskich w kontekście poddziałania 3.3.1. ZPORR, Bielsko-Biała 2004, s. 2

⁴ Ibidem, s. 3

rewitalizacją program nieuwzględniający zaangażowania partnerów prywatnych: zarówno komercyjnych jak i niekomercyjnych.

Rewitalizacja ma charakter kompleksowy, jest zawsze planem wielowątkowych, wzajemnie wzmocniających się (synergicznych) działań zmierzających do wywołania jakościowej zmiany na całym wyznaczonym obszarze, w tym zawsze – zmiany negatywnego wizerunku tego obszaru; **nie jest więc rewitalizacją lista (choćby obszerna) naprawczych działań punktowych, niepowiązanych ze sobą i nieukładających się w spójny, całościowy program.**

Rozdział I

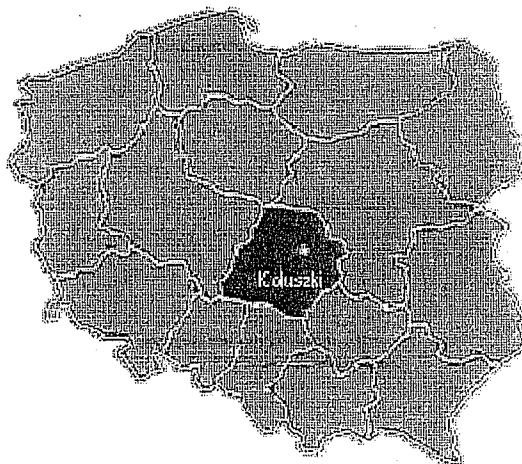
Charakterystyka miasta Koluszki

1.1. Położenie miasta i zagospodarowanie przestrzenne

Zagospodarowanie przestrzenne, obok zasobów gospodarczych i społecznych, stanowi jeden z głównych elementów, w kontekście tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji, w oparciu o które zostanie dokonana ocena szans i możliwości przeprowadzenia niezbędnych procesów rewitalizacyjnych w Koluszkach. Fakt zakwalifikowania całej jednostki osadniczej do kategorii obszarów miejskich nie zwalnia z konieczności przeprowadzenia szczegółowej analizy, ponieważ ze względu na wewnętrzną różnorodność Miasta, należy zidentyfikować te obszary, które w rzeczywistości spełniają kryteria poddania ich procesom rewitalizacyjnym w szerokim tego słowa znaczeniu. Zaznaczyć należy w tym miejscu, że analizie podlega jedynie obszar miejski Gminy Koluszki – ponieważ tylko ten obszar może być włączony w proces rewitalizacji. Obszary wiejskie gminy Koluszki mogą oddziaływać na teren miejski lecz ze względu na swój charakter zostały wyłączone z niniejszego opracowania.

1.1.1. Położenie geograficzne i powiązania komunikacyjne

Koluszki to miasto położone w woj. łódzkim, w powiecie łódzkim wschodnim. Miasto to jest siedzibą gminy miejsko-wiejskiej Koluszki. Miasto Koluszki położone jest na Równinie Koluszkowskiej, pomiędzy Wysoczyzną Rąwską a wyniesieniami Garbu Łódzkiego. Miasto zajmuje obszar 990 ha (9,90 km²) i stanowi 6,29% powierzchni gminy Koluszki.

Mapa: Położenia miasta Koluszki

Dzięki doskonałemu położeniu w centrum kraju i dobremu połączeniu komunikacyjnym, przy linii kolejowej łączącej Łódź i Warszawę, miasto Koluszki posiada liczne możliwości rozwoju. Przez Koluszki przebiega droga wojewódzka nr 715. Odległość z Koluszek do drogi krajowej Łódź –

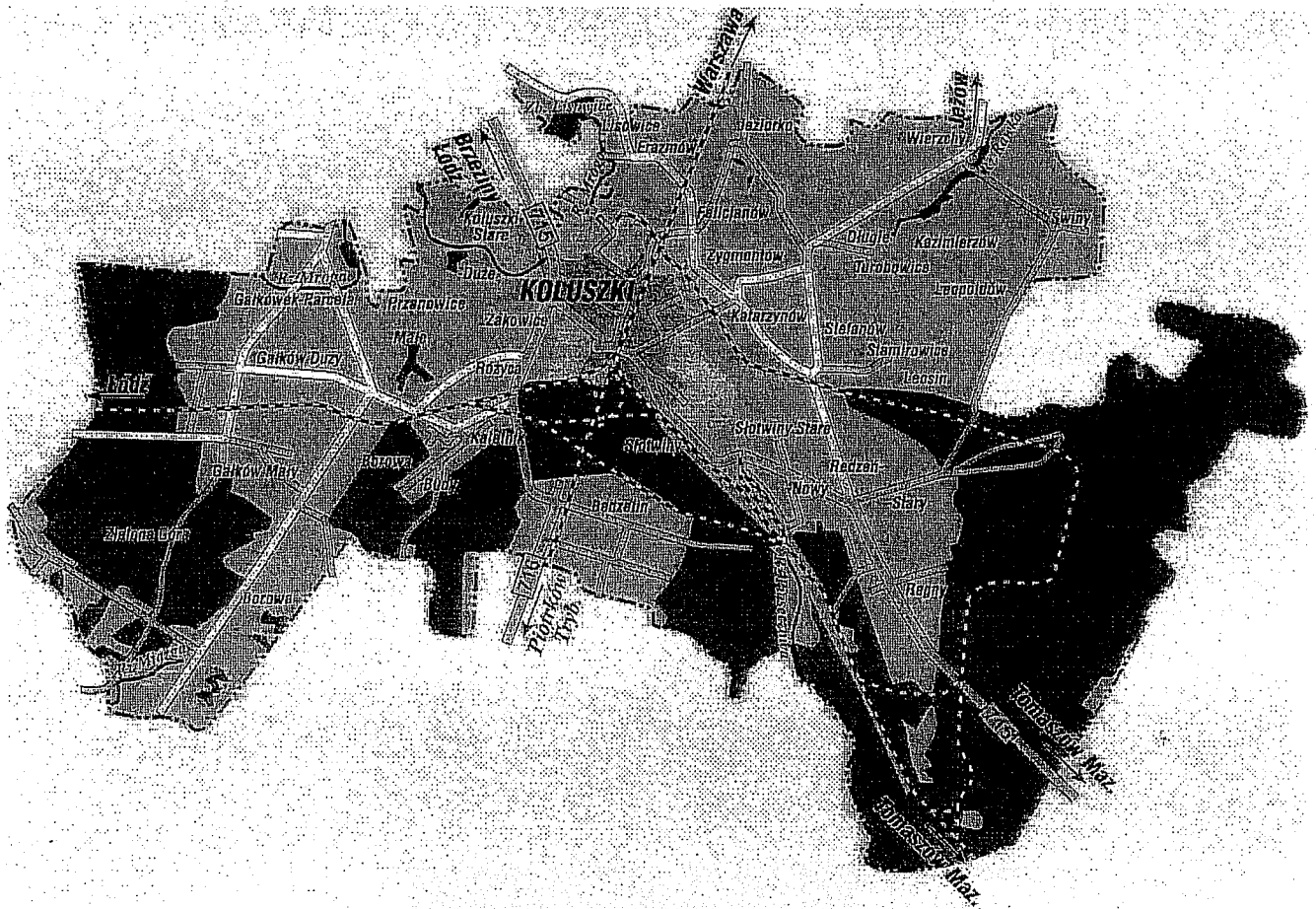
Warszawa wynosi zaledwie 7 km, a do planowanego skrzyżowania autostrad A1 i A2 w Strykowie ok. 25 km.

Odległość z Koluszek do najbliższych położonych miejscowości:

- Piotrków Trybunalski – 34 km,
- Tomaszów Mazowiecki – 26 km,
- Bełchatów – 52 km,
- Skierniewice – 33 km,
- Rawa Mazowiecka – 30 km.

Odległość z Koluszek do wybranych miast Polski:

- Łódź - 23 km,
- Warszawa - 100 km.

Mapa: Układ linii kolejowych i drogi nr 715 w Koluszkach

Dworzec w Koluszkach

Stacja kolejowa w Koluszkach jest jednym z najważniejszych węzłów kolejowych w Polsce. Znajduje się w centrum miasta. Krzyżują się tu linie z Warszawy, Łodzi, Katowic i Tomaszowa Mazowieckiego. Stacja posiada 3 zadaszone perony, budynek z kasami biletowymi i przejście nadziemne. Dworzec kolejowy między peronami wybudowano w 1968 roku. Obecnie dworzec jest modernizowany w związku z remontem linii Łódź –Warszawa.

Dzięki połączeniu kolejowemu mieszkańcy Koluszek pociągiem mogą dostać się do następujących miast: Białegostoku, Bielsko –Białej, Częstochowy, Drzewicy, Elku, Jeleniej Góry, Kołobrzegu, Krakowa, Legnicy, Łodzi, Olsztyna, Ostrowa Wielkopolskiego, Piotrkowa Trybunalskiego, Raciborza, Radomska, Rzeszowa, Skierniewic, Słupska, Suwałk, Szklarskiej Poręby, Tomaszowa Mazowieckiego, Warszawy i Wrocławia.

Koluszki leżą w sferze oddziaływania metropolii łódzkiej. Połączenie drogowe i kolejowe z Łodzią pozwala na komunikację, transfer ludzi i technologii. Położenie w strefie oddziaływań miasta Łodzi jest dla Koluszek ważnym kontekstem odniesienia. Jednym z kluczowych czynników zewnętrznych warunkujących rozwój lokalny jest bowiem oddziaływanie, swoiste „promieniowanie” czynników prorozwojowych oraz zagrożeń z istotnych ośrodków miejskich na otaczające je tereny.

Z ośrodka aglomeracji łódzkiej promieniują nie tylko czynniki pozytywne (koniunktura i atrakcyjność inwestycyjna), ale także negatywne. Chodzi głównie o odpływ ludzi młodych i wykształconych. Bliskość Łodzi powoduje, że większość osób zamieszkałych w Koluszkach podejmuje studia a następnie pracę w Łodzi.

1.1.2. Historia miasta

Pierwsza wzmianka o Koluszkach pochodzi z 1399 roku, kiedy to Coluszcovice zostały zarejestrowane w Sądowych Księgach Brzezin. Na przełomie XIV i XV wieku poprzez Koluszki przechodził ważny szlak handlowy zwany bałtycko - ruskim. Wiódł on od Łęczycy, przez Brzeziny, Koluszki, Inowódz, Opoczno do Sandomierza. Istnieje kilka hipotez dotyczących nazwy osady. Jedna z nich głosi, że pierwszym właścicielem miejscowości był Koluch a następnie jego syn Koluszek. Inna wersja głosi, że nazwa Koluszki pochodzi od ryby zwanej "Koluszka", która stanowiła bogactwo pobliskich stawów i rozlewisk.

Pierwsze dane o liczbie mieszkańców pochodzą z 1775 roku. Z tych danych wiemy też, że najstarszą częścią Koluszek są tzw. "Stare Koluszki". W 1831 roku nową częścią Koluszek jest Kowalszczyzna,

w której istniał już folwark i kolonia Wypalenisko. Większego znaczenia Koruszki nabrały, kiedy przystąpiono do budowy kolei Warszawsko - Wiedeńskiej w 1840 roku. Pierwszy pociąg z Koruszek do Łodzi wyruszył 19 listopada 1865 roku. Znaczenie węzła wzrosło jeszcze bardziej, gdy w 1885 roku nastąpiło dalsze połączenie Koruszek ze Skarżyskiem Kamiennym przez Tomaszów Mazowiecki oraz wybudowanie linii kolejowej do Łodzi Kaliskiej i połączenie jej z Pabianicami, Zduńską Wolą, Kaliszem i Poznaniem. Od tej pory Koruszki stały się jednym z większych węzłów kolejowych kraju.

W początkach XX wieku zaczyna kształtować się w Koruszkach wyraźnie środowisko robotnicze. Rodziny kolejarskie stanowiły wówczas ok. 50% mieszkańców. Pozostałą grupę stanowili rolnicy, kupcy oraz rzemieślnicy. Szybkie procesy urbanizacyjne i budowa wielu obiektów handlowych, przemysłowych i mieszkaniowych stwarza dla osady wiele cech zbliżonych do miejskich. Jednak wybuch I wojny światowej w 1914 roku zahamował na kilka lat dalszy proces rozbudowy miasta. Przed wybuchem II wojny światowej Koruszki osiągały stan rozwoju typowy dla dużej osady miejskiej. Pomimo dość znacznego wzrostu liczby ludności Koruszki nadal nie mają praw miejskich.

Wyzwolenie Koruszek spod okupacji hitlerowskiej nastąpiło 18 stycznia 1945 roku. Już 4 godziny po wyzwoleniu z inicjatywy Włodzimierza Mikołajewskiego zwołano zebranie mieszkańców Koruszek. Utworzono na nim Komitet Obywatelski. Koruszki szybko zaludniały się i stawały miastem z prawdziwego zdarzenia, pomimo, że nadal praw miejskich nie posiadały. 18 stycznia 1947 roku Regionalny Urząd Planowania Przestrzennego w Łodzi zaprojektował granice przyszłego miasta, a 1 kwietnia 1949 roku ukazuje się Zarządzenie Ministra Administracji Publicznej o prawach miejskich dla Koruszek. Zmiany, które nastąpiły w wyniku decyzji najwyższych władz administracji państwowej miały dla Koruszek bardzo duże znaczenie.

Działania wojenne sprawiły, że na terenie Koruszek w okresie wojny nie budowano domów mieszkalnych, a te które istniały nie były remontowane. Na skutek tych zaniedbań 45% budynków mieszkalnych wymagało kapitalnego remontu. Największą bolączką w powojennym mieście był brak mieszkań. Aby rozwiązać ten problem w 1964 roku powstał pomysł organizacji Spółdzielni Mieszkaniowej. Spółdzielnia rozwijała się bardzo szybko, ciągle wzrastała liczba jej członków. W latach 70-tych powstały również 4 osiedla domków jednorodzinnych dla ponad 2000 osób. Pod koniec lat 70-tych powstała druga Spółdzielnia Mieszkaniowa "Odlewnik". Zakłady pracy, które powstały w okresie powojennym w różnych okresach czasu dały zatrudnienie dla kilku tysięcy osób. W okresie powojennym wybudowano 4 duże budynki szkolne, uruchomiono także Szkołę Specjalną z internatem dla dzieci specjalnej troski i 3 przedszkola. Ponadto dla potrzeb ludności oddano do użytku 2 miejskie przychodnie zdrowia i 3 przychodnie zakładowe. W okresie powojennym wybudowano też Kolejowy Dom Kultury z salą widowiskową i sceną.

Ważnym przedsięwzięciem dla miasta było wybudowanie w 1975 roku wiaduktu nad torami kolejowymi, który znacznie ułatwiał przejazd i przejście dla wzmożonego ruchu kołowego i pieszego. Przy Zakładzie Odlewniczym wybudowano ciepłownię, dzięki której ponad 50 budynków mieszkalnych otrzymało ogrzewanie i ciepłą wodę. Następnym ważnym przedsięwzięciem inwestycyjnym dla miasta

było wybudowanie w latach 80-tych Stacji Uzdatniania Wody oraz doprowadzenie gazu ziemnego do budynków mieszkalnych i wielu zakładów pracy.

1.1.3. Zasoby środowiska przyrodniczego

Miasto Koluszki posiada 7,2 ha lasów, z czego 3,2 ha to lasy publiczne a 4 ha to lasy prywatne. Miasto posiada także 4,8 ha parku spacerowo- wypoczynkowego, 6 zieleńców o łącznej powierzchni 0,9 ha oraz 1,7 ha zieleni ulicznej. Mieszkańcy Koluszek posiadają także 29 ha sadów.

1.1.4. Turystyka

Miasto Koluszki nie posiada wielu zabytków. Warto jednak zwiedzić:

- kościół parafialny Niepokalanego Poczęcia NMP,
- plebanię z początku XX wieku,
- domy z przełomu XIX/XX wieku.

Kościół parafialny Niepokalanego Poczęcia NMP w Koluszkach zaczęto budować w 1895 roku. Jest to kościół neogotycki. Posiada 3 nawy, zakrystię, kaplicę i wieżę z 3 dzwonami. Główną nawę ukończono w 1896 roku. W 1904 roku kościół został poświęcony przez bpa warszawskiego Teofila Popiela. W obecnym kształcie architektonicznym kościół ukończony został w 1921 roku. Plebania to dawny budynek katechetyczny adaptowany na potrzeby plebanii, wybudowany w 1990 roku.

Na terenie miasta Koluszki nie ma typowej infrastruktury turystycznej. Brak jest hoteli i miejsc noclegowych dla turystów oraz punktu informacji turystycznej. Przez miasto nie przebiegają także żadne szlaki turystyczne (rowerowe bądź piesze). Baza gastronomiczna miasta Koluszki jest skromna.

1.1.5. Podział administracyjny miasta – funkcje miasta

Miasto Koluszki posiada bardzo specyficzny układ funkcjonalny. Miasto podzielić można na dwie części, to jest część wschodnią i zachodnią. Linia rozgraniczającą dwie części miasta są tory kolejowe. Funkcje handlowe skupione są wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 715 oraz w pobliżu dworca kolejowego. Po wschodniej części miasta, wzdłuż osi ulicy 11 listopada znajdują się budynki użyteczności publicznej, kościół, cmentarz, punkty handlowe. Po wschodniej części miasta znajduje się również hala sportowa oraz park.

Na rubieżach miasta znajdują się osiedla o funkcji typowo mieszkaniowej – osiedle Czarnieckiego, osiedle Natolin, osiedle Łódzkie, osiedle Zieleni Południe.

1.1.6. Analiza tkanki mieszkaniowej miasta

W Koluszkach zlokalizowanych było w 2006 roku 4.558 mieszkań. 56,47% wszystkich mieszkań w mieście należy do osób fizycznych, a 28,89% mieszkań jest własnością spółdzielni mieszkaniowych.

Zasoby mieszkaniowe (ilość mieszkań) w Mieście Koluszki wg form własności

Rok	Ogółem	Zasoby gmin (komunalne)	Zasoby spółdzielni mieszk.	Zasoby zakładów pracy	Zasoby osob fiz.	Zasoby TBS	Zasoby pozostałych podmiotów
2002	4.350	415	1.317	298	2.442	0	14
2003	4.503	415	1.317	298	2.459	0	14
2004	4.515	413	1.317	298	2.473	0	14
2005	4.538	407	1.317	246	2.554	0	14
2006	4.558	407	1.317	246	2.574	0	14

Źródło GUS

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w Koluszkach w 2006 roku wynosiła **70,9m²**.

Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno – sanitarne w Mieście Koluszki

rok	wodociąg	ustęp splukiwany	łazienka	centralne ogrzewanie	gaz sieciowy
2002	4.309	3.879	3.812	3.688	2.570
2003	4.302	3.884	3.818	3.696	2.581
2004	4.314	3.896	3.832	3.710	2.584
2005	4.337	3.919	3.855	3.733	2.594
2006	4.355	3.934	3.870	3.747	2.594

Źródło GUS

W roku 2006 ponad 95% wszystkich mieszkań w Koluszkach posiadało instalacje wodociagową, ok. 86% mieszkań posiadało ustęp splukiwany, ok. 84% posiadało łazienkę a ok. 82% - centralne ogrzewanie.

1.1.7. Zasoby infrastruktury technicznej Miasta

Poziom uzbrojenia terenów w podstawową infrastrukturę techniczną stanowi o standardzie miejsca zamieszkania. Wodociągi, sieciowa kanalizacja sanitarna, sieć gazowa czy drogi lokalne, to elementy technicznej infrastruktury tworzącej podstawowy standard cywilizacyjny. Same w sobie nie tworzą one dobrobytu, ale ich istnienie jest warunkiem koniecznym do rozwoju gospodarczego i kreowania dobrobytu w skali regionu.

Sieć wodociągowa

Sieć wodociągowa w mieście Koluszki w 2006 roku

	Długość czynnej sieci (w km)	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych (szt.)	Ilość osób korzystająca z sieci
Sieć wodociągowa	44,8	2.619	12.514

Źródło: GUS

W 2006 roku mieszkańcom Koluszek dostarczono 458,1 dam³ wody do gospodarstw domowych. Miasto Koluszki posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę wodociągową. Tylko ok. 7% mieszkańców miasta nie ma możliwości korzystania z sieci wodociągowej.

Sieć kanalizacyjna

W 2006 roku w Koluszkach odprowadzono ok. 250,9 dam³ ścieków. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 30,1 km i jest on zbudowana z sieci betonowej, sieci kamionkowej i sieci PCV. Niestety tylko 62,10% mieszkańców miasta korzysta z sieci kanalizacyjnej.

Sieć kanalizacyjna w mieście Koluszki w 2006 roku

	Długość czynnej sieci (w km)	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych (szt.)	Ilość osób korzystająca z sieci
Sieć kanalizacyjna	30,1	805	8.347

Źródło: GUS

W mieście znajduje się biologiczno-mechaniczna oczyszczalnia ścieków o wydajności $Q=1600$ m³/d, zlokalizowana przy ul. Reymonta. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Czarna Piasecznica.

Problemem jest zagospodarowanie wód opadowych. W części zachodniej miasta istnieje fragmentaryczna sieć kanalizacji deszczowej, z której wody odprowadzane są przez zbiornik retencyjno-sedymentacyjny do rzeki Mrogi. Część wschodnia miasta nie posiada w zasadzie kanalizacji deszczowej, z wyjątkiem zakładu przemysłowego Haco Foundry&Machinery.

Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami w mieście Koluszki w 2005 roku

Odpady ogółem zebrane w ciągu roku (t)	Z gospodarstw domowych (t)	Odpady zdeponowane na składowiskach w % zebranych
2.515,0	2.254,8	100,00

Źródło: GUS

Zaopatrzenie w gaz i energię ciepłą

W roku 1998 zakończony został proces gazyfikacji miasta Koluszki we wszystkich osiedlach. Zaopatrzenie w energię ciepłą odbywa się z kotłowni miejskiej, o mocy 40 MW, która wytwarza ciepło dla osiedli mieszkaniowych na terenie miasta. Mieszkalnictwo jednorodzinne posiada własne zaopatrzenie w ciepło z lokalnych węzłów c.o.

Sieć telekomunikacyjna

Miasto Koluszki posiada pełne zabezpieczenie teletechniczne. Operatorem sieci jest TP S.A. Istniejąca infrastruktura teletechniczna wypełnia zapotrzebowanie na usługi telekomunikacyjne. Miasto objęte jest zasięgiem wszystkich operatorów sieci komórkowej.

Drogi

Długości dróg gminnych w mieście Koluszki wynosi 52,87 km, w tym 16,92 km to drogi o nawierzchni asfaltowej. Stan techniczny tych dróg jest niezadowalający. Wiele odcinków dróg i chodników wymaga modernizacji. Szczególny problem komunikacyjny istnieje w rejonie drogi wojewódzkiej nr 715 (wiadukt nad linią kolejową) na skrzyżowaniu z ulicą 11-go Listopada.

1.1.8. Infrastruktura społeczna

Oświata

Na terenie miasta Koluszki funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- Przedszkole Nr 1 (ul. Budowlanych 4a),
- Przedszkole Nr 2 (ul. M. Reja 5),
- Przedszkole Nr 3 im. Cz. Janczarskiego (ul. Staszica 36),
- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Tadeusza Kościuszki (ul. Zagajnikowa 12),
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. M. Konopnickiej (ul. Kościuszki 16),
- Gimnazjum Nr 1 im. Jana Kochanowskiego (ul. Zagajnikowa 12),

- Gimnazjum Nr 2 im. Prymasa Tysiąclecia Kardynała Stefana Wyszyńskiego (ul. Mickiewicza 8),
- I Liceum Ogólnokształcące im. H. Sienkiewicza (ul. T. Kościuszki 16),
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 (ul. Wigury 2),
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 (ul. Budowlanych 8),
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy (ul. Budowlanych nr 8).

Przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazjalne w Koluszkach – stan na 2006 rok

Placówka	Ilość	Pomieszczenia szkolne	Oddziały	Uczniowie
Przedszkola	3	bd	16	357
Szkoły Podstawowe	2	31	33	837
Szkoły Podstawowe specjalne	1	3	2	28
Gimnazjum	2	24	28	748
Gimnazjum specjalne	1	6	3	34

Źródło: GUS

Szkoła Podstawowa nr 1

Szkoła posiada 17 oddziałów i zatrudnia 32 wysokokwalifikowanych nauczycieli. Wizytówką szkoły jest nowoczesny budynek, dobrze wyposażone pracownie przedmiotowe, sala gimnastyczna, biblioteka oraz kolorowa świetlica i jadalnia. Uczniowie szkoły po lekcjach mają możliwość uczestniczenia w wielu kołach zainteresowań: matematycznym, plastycznym, języka angielskiego, przyrodniczym, teatralnym. W szkole działa także Uczniowski Klub Sportowy, Klub miłośnika muzyki i śpiewu, Chór szkolny oraz Klub Badaczy Ziemi Łódzkiej.

Gimnazjum nr 1 im. Jana Kochanowskiego

Gimnazjum nr 1 w Koluszkach zostało utworzone Uchwałą Nr VII/16/99 Rady Miejskiej w Koluszkach z dnia 30 kwietnia 1999 roku. Gimnazjum znajduje się w wydzielonej części budynku Szkoły Podstawowej nr 1.

Obecnie gimnazjum liczy 14 oddziałów. Zatrudnionych jest w nim 35 pedagogów. W szkole aktywnie działają różnorodne koła zainteresowań: polonistyczne, matematyczne, języka niemieckiego, fizyczno-chemiczne, ekologiczne, teatralne oraz historyczne. W szkole funkcjonuje także Chór szkolny, Klub podróżnika, Szkolny Klub Europejski oraz Szkolny Klub Sportowy. W szkole główny ośrodek informacji stanowi biblioteka wraz z czytelnią. W roku szkolnym 2003/2004 w pomieszczeniu biblioteki powstało Centrum Multimedialne.

Gimnazjum nr 2 im. Prymasa Tysiąclecia Stefana Kardynała Wyszyńskiego

Uczniowie gimnazjum nr 2 mają możliwość rozwoju swoich pasji dzięki funkcjonowaniu w szkole licznych kół zainteresowań. W szkole działa kółko muzyczne, matematyczne, biologiczne, teatralne, informatyczne. Uczniowie szkoły osiągają liczne sukcesy sportowe.

Komputeryzacja w szkołach podstawowych i gimnazjalnych miasta Koluszki – stan na 2006 rok

Szkoły łącznie	Komputery w szkole	Pracownie komputerowe	Uczniowie przypadający na 1 komputer	Komputery podłączone do Internetu
Podstawowe	50	3	ok. 17	30
Gimnazjum	64	3	ok. 12	59

Źródło: GUS

Każda szkoła podstawowa a także gimnazjalna w mieście Koluszki posiada pracownię komputerową zaopatrzoną w komputery podłączone do Internetu. W szkołach podstawowych na 1 komputer przypada ok. 17 uczniów a w szkołach gimnazjalnych – ok. 12 uczniów.

W skład Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 wchodzi:

- Technikum Nr 1 (profile: elektryczny, mechaniczny i handlowy),
- Zespół Szkół Zawodowych,
- Technikum Zawodowe dla Dorosłych.

W skład Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 wchodzi:

- Technikum nr 2,
- Liceum profilowane.

Natomiast w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego wchodzi:

- Szkoła Podstawowa Nr 3,
- Gimnazjum Nr 3.

Kultura

Miejski Ośrodek Kultury

W Koluszkach funkcjonuje od 1997 roku Miejski Ośrodek Kultury. Ośrodek Kultury skupia dzieci, młodzież i dorosłych z miasta i gminy Koluszki. W skład struktury M.O.K na terenie miasta wchodzi: kino "Odeon" zlokalizowane przy ul. 3 Maja 2 oraz świetlica środowiskowa w kinie. Ośrodek Kultury

prowadzi zajęcia teatralne, plastyczne, sportowe i rekreacyjne. W Ośrodku można także uczyć się tańca ludowego, tańca nowoczesnego, gry na keyboardach i śpiewu.

Ośrodek organizuje również imprezy plenerowe i okolicznościowe takie jak: Dni Koluszek, Przegląd Piosenki Koluszkowskiej, Przegląd Artystycznego Ruchu Seniora, Przegląd Teatrów i Kabaretów Szkolnych, Dożynki. Imprezy te cieszą się ogromną popularnością wśród mieszkańców miasta i gminy.

Przy M.O.K działają następujące zespoły:

- Zespół Pieśni i Tańca "Koluszkowanie",
- Zespół tańca nowoczesnego "OSKAR".

Zespół Pieśni i Tańca "Koluszkowanie" został założony w 1981 roku. W swoim dorobku artystycznym kultywuje muzykę ludową niemal ze wszystkich regionów Polski. Podczas tak długiego okresu działania zespół "Koluszkowanie" odwiedził m.in. Francję, Niemcy, Austrię, dawną Jugosławię i Węgry. Ponadto uczestniczył i był laureatem wielu ogólnopolskich i regionalnych konkursów oraz przeglądów folklorystycznych. Został również uhonorowany Dyplomem Ministra Kultury i Sztuki.

Zespół tańca nowoczesnego "OSKAR" składa się z trzech grup tanecznych podzielonych pod względem zaawansowania. Zajęcia odbywają się na scenie Kina "Odeon". Zespół pokazem umiejętności tanecznych uatrakcyjnia nie tylko imprezy organizowane w mieście, ale również bierze czynny udział w konkursach i festiwalach tańca nowoczesnego.

Przy M.O.K działają także liczne kluby seniora: Zerki, Piwnica, Radość Życia, Zygmuntowiaci, Zorza oraz Złota Jesień.

Od 2004 roku przy M.O.K funkcjonuje także Centrum Wolontariatu którego celem jest szerzenie idei profesjonalnego wolontariatu. Cel ten realizowany jest poprzez prowadzenie Biura Pośrednictwa Pracy dla Wolontariuszy. Centrum Wolontariatu zajmuje się:

- pomocą dla wolontariuszy w zakresie odnalezienia odpowiedniej do ich potrzeb oferty,
- pomocą w pozyskiwaniu i kierunkowym zlecaniu zadań wolontariuszom w organizacjach i instytucjach,
- organizacją i przeprowadzaniem szkoleń dla wolontariuszy,
- organizacją działań i akcji społecznych.

Biblioteka

Na terenie miasta funkcjonuje Miejska Biblioteka Publiczna. Biblioteka zatrudnia sześciu pracowników i posiada 42 940 woluminów. W ciągu roku Biblioteka obsługuje ok. 2400 czytelników.

Sport

Na terenie miasta Koluszki funkcjonują następujące kluby sportowe:

- Koluszkowski Klub Sportowy (sekcje: piłka nożna, strzelectwo, tenis ziemny),
- Ludowy Klub Sportowy Koluszki (sekcje: lekkoatletyka, tenis stołowy),
- Klub Żeglarski Horyzont.

Przy ulicy Ludowej 2 znajduje się Hala Sportowa wraz z siłownią.

Pozostała infrastruktura społeczna

Na terenie miasta funkcjonuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy ul. Mickiewicza 4.

Dostępność usług medycznych jest dobrze rozwinięta pomimo braku szpitala. Na terenie miasta funkcjonują:

- NZOZ Zdrowie,
- NZOZ Med.-Kol,
- NZOZ Denis,
- NZOZ Eskulap,
- NZOZ Laboratorium Analiz Lekarskich "Analityk",
- 6 aptek,
- Ośrodek Psychoedukacji i Psychoterapii.

W ośrodku Psychoedukacji i Psychoterapii mogą uzyskać pomoc osoby dorosłe, młodzież, małżeństwa, pary, rodzice i rodziny. Oferta ośrodka adresowana jest do tych, którzy:

- doświadczają trudności w codziennym życiu,
- znajdują się w sytuacjach kryzysowych,
- przeżywają trudności w bliskich związkach,
- mają kłopoty małżeńskie, rodzinne lub wychowawcze,
- potrzebują porady lub rozmowy psychologicznej,
- potrzebują psychicznego wsparcia,
- mają problemy alkoholowe,
- są uzależnieni od alkoholu lub narkotyków.

Brak jest w Koluszkach Urzędu Skarbowego, sądu, ZUS-u, co niewątpliwie ujemnie wpływa na warunki i jakość życia mieszkańców, którzy w celu załatwienia wielu spraw muszą podróżować do sąsiednich miast, w których instytucje te mają siedziby.

1.1.9. Główne problemy

Wynikiem wyżej przeprowadzonej analizy jest określenie tych cech i czynników gospodarki przestrzennej Miasta, które mogą mieć największe odzwierciedlenie w procesach rewitalizacyjnych. Z tego względu lista problemów będzie obejmować tylko te problemy które mają bezpośredni związek z wdrożeniem programu rewitalizacji.

Problemy miasta Koluszki to:

1. Duże potrzeby modernizacyjne dróg (szczególnie skrzyżowania ul. Wiadukt z ulicą 11 listopada).
2. Brak markowego, całorocznego produktu turystycznego.
3. Zły stan techniczny niektórych budynków mieszkalnych.
4. Zdegradowana przestrzeń publiczna (podwórka, ulice, tereny zielone, park).
5. Niewystarczająco rozbudowana sieć kanalizacyjna.
6. Brak kanalizacji deszczowej w części miasta.
7. Brak składowiska odpadów.

1.2. Sfera gospodarcza

Kolejną sferą poddaną analizie, bardzo ważną w procesie formułowania wniosków dotyczących sytuacji społeczno-gospodarczej miasta Koluszki jest jego sfera gospodarcza.

Gospodarka jest to całokształt działalności gospodarczej prowadzonej w mieście. Celem przeprowadzonej poniżej analizy jest określenie dynamiki rozwoju miasta i wskazanie tych obszarów, które mogą decydować o przyszłej dynamice rozwoju gospodarczego. Ważnym elementem będzie wskazanie instrumentów i narzędzi dostarczanych przez miasto lub inne podmioty, działające na rzecz intensyfikacji działalności gospodarczej prowadzonej w mieście, opierającej się w szczególności na wypracowanych przez wiele lat przewagach konkurencyjnych, w branżach kojarzonych z miastem Koluszki.

Sfera gospodarcza miasta Koluszki została przeanalizowana pod kątem:

- struktury działalności gospodarczej,
- obszarów aktywności gospodarczej w mieście.

Gospodarka miasta Koluszki jest ściśle powiązana z miastem Łódź oraz z całym powiatem łódzko-wschodnim. Należy zwrócić szczególną uwagę na aglomerację łódzką, której znaczenie gospodarcze bardzo rośnie. Pod Łodzią będą przecinać się dwie autostrady A1 (północ – południe) i A2 (wschód – zachód). Gwałtowny rozwój aglomeracji łódzkiej jest ważną wskazówką dla realizacji i zamierzeń

inwestycyjnych gminy i miasta Koluszki. Aglomeracja łódzka może stać się znaczącym odbiorcą towarów i usług.

Największymi zakładami przemysłowymi działającymi na terenie miasta są:

- Haco Foundry&Machinery (produkcja odlewów żeliwnych) – ok. 300 os. zatrudnionych,
- Agat (projektowanie, remonty i modernizacja linii energetycznych kablowych i napowietrznych, stacji wysokiego, średniego i niskiego napięcia, budowa i modernizacja ujęć wody oraz oczyszczalni ścieków)– ok. 300 os. zatrudnionych,
- Zakład Magazynowania Paliw Nr 1 (składowanie, magazynowanie, etylizacja i komponowanie paliw) – ok. 155 os. zatrudnionych,
- POL – HUN (produkcja wyrobów chemii gospodarczej)– ok. 250 os. zatrudnionych,
- DEC – ok. 150 os. zatrudnionych,
- ELECTROLUX Poland sp. z o.o. w Warszawie, magazyn centralny HUSQVARNA (sprzedaż sprzętu do prac leśnych i ogrodniczych) – ok. 55 os. zatrudnionych,
- Naftobazy (hurtownia paliw, olejów, smarów),
- PKP.

1.2.1. Struktura działalności gospodarczej

Wg danych statystycznych opublikowanych przez Główny Urząd Statystyczny, w dniu 31 grudnia 2006 roku w mieście Koluszki zarejestrowanych było 1543 podmiotów gospodarki narodowej. Zdecydowaną większość tych podmiotów stanowią jednostki prywatne – 97,99%. 31 podmiotów stanowią zakłady sektora publicznego (2,01% wszystkich podmiotów w mieście). Taki stan rzeczy odzwierciedla ogólne tendencje panujące w gospodarce, gdzie najbardziej konkurencyjnymi i wytwarzającymi największą część Produktu Krajowego Brutto podmiotami są właśnie najmniejsze przedsiębiorstwa, które jednocześnie najbardziej elastycznie potrafią reagować na zmiany zachodzące na rynku. Należy zwrócić także uwagę, że te przedsiębiorstwa są też najbardziej podatne na zewnętrzną koniunkturę gospodarczą i ich rozwój jest uzależniony od pomocy instytucji okołobiznesowych. Te przedsiębiorstwa są również najbardziej innowacyjnymi podmiotami gospodarki narodowej.

Dane dotyczące ilości oraz struktury podmiotów w mieście Koluszki

	Jednostka miary	2006
JEDNOSTKI ZAREJESTROWANE WG SEKTORÓW		
<u>Ogółem</u>		
ogółem	jed.gosp.	1543
<u>Sektor publiczny</u>		
jednostki ogółem	jed.gosp.	31
jednostki prawa budżetowego państwowe i komunalne ogółem	jed.gosp.	25
przedsiębiorstwa państwowe	jed.gosp.	0
spółki prawa handlowego	jed.gosp.	1

spółki z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	0
gospodarstwa pomocnicze	jed.gosp.	1
Sektor prywatny		
jednostki ogółem	jed.gosp.	1512
osoby fizyczne	jed.gosp.	1340
spółki prawa handlowego	jed.gosp.	30
spółki z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	5
spółdzielnie	jed.gosp.	5
fundacje	jed.gosp.	1
stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	16

Źródło: GUS

Biorąc pod uwagę branże, w których funkcjonują przedsiębiorstwa zlokalizowane na terenie miasta Koluszki, zauważyć można zdecydowaną przewagę sektora handlu i napraw (ok. 38%). Kolejnym, najbardziej aktywnym sektorem w gospodarce miasta Koluszki jest działalność produkcyjna (ok. 19%).

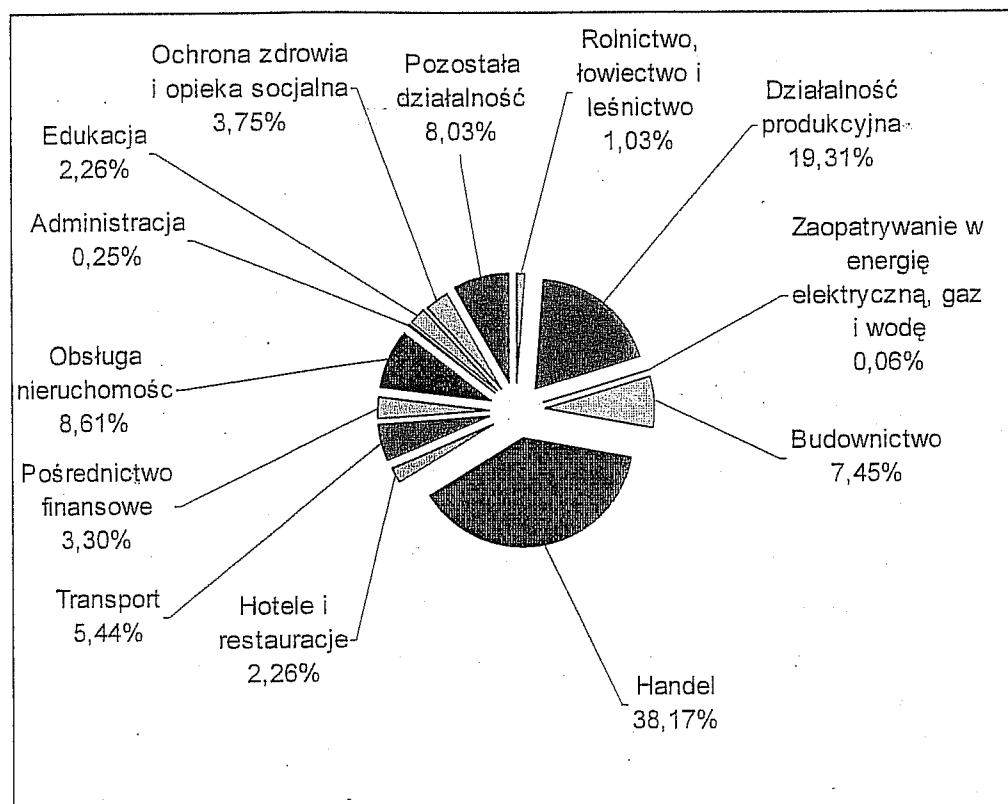
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane według sekcji PKD w 2006 roku w Mieście Koluszki

Sekcja	Nazwa sekcji	Ilość podmiotów razem
A	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	16
B	Rybołówstwo i rybactwo	0
C	Górnictwo i kopalnictwo	0
D	Działalność produkcyjna	298
E	Zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	1
F	Budownictwo	115
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawy pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów przeznaczenia osobistego i użytku domowego	589
H	Hotele i restauracje	35
I	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	84
J	Pośrednictwo finansowe	51
K	Obsługa nieruchomości, wynajem i działalność związana z prowadzeniem interesów	133
L	Administracja publiczna i obrona narodowa; gwarantowana prawnie opieka socjalna	4
M	Edukacja	35
N	Ochrona zdrowia i opieka socjalna	58

ⓐ	Pozostała działalność usługowa komunalna, socjalna i indywidualna	124
ⓑ	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	0
ⓒ	Organizacje i zespoły międzynarodowe	0
RAZEM		1.543

Źródło: GUS

Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2006 roku w mieście Koluszki

Źródło: GUS

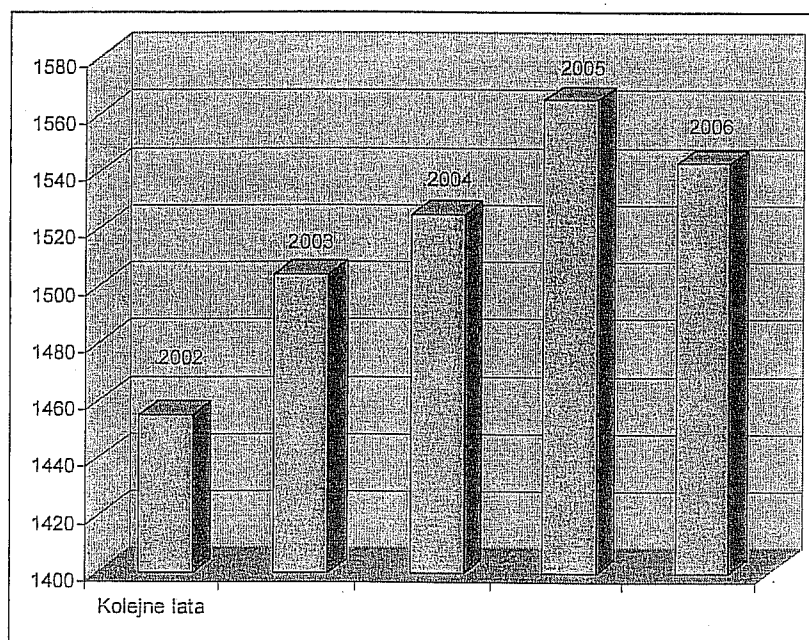
Analiza liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w ostatnich latach daje odpowiedź na pytanie jak rozwija się gospodarka i czy powstają nowe firmy. Na przestrzeni lat 2002-2006 w mieście Koluszki nastąpił wzrost ilości podmiotów gospodarczych. Ich liczba zwiększyła się o 88 pomiotów. Liczba podmiotów gospodarczych w mieście nie rosła jednak systematycznie. W roku 2006 zaobserwowano spadek liczby podmiotów w stosunku do roku poprzedniego.

Ilość podmiotów gospodarczych w poszczególnych latach

Rok	Ilość podmiotów gospodarczych		
	Gmina i miasto Koluszki	Miasto Koluszki	Koluszki - obszar wiejski
2002	2.082	1.455	627
2003	2.166	1.504	662
2004	2.208	1.525	683
2005	2.273	1.565	708
2006	2.236	1.543	693

Źródło: GUS

Podmioty gospodarcze w mieście Koluszki

Źródło: GUS

Jednym z podstawowych wskaźników najlepiej ilustrujących stan lokalnej gospodarki jest poziom **aktywizacji gospodarczej** liczony jako ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców. Wyraża on skłonność danej populacji do podejmowania działalności gospodarczej, jak również zaufanie do sytuacji na rynku.

Poziom aktywizacji gospodarczej na przykładzie wybranych miast w województwie łódzkim

Miasto	2002	2003	2004	2005	2006
Poddebice	1336,80	1365,53	1265,98	1425,85	1407,18
Koluszki	1082,83	1122,30	1137,80	1170,88	1148,06
Uniejów	1078,97	1103,47	1113,31	1171,77	1247,46
Szadek	829,61	876,77	970,22	985,98	994,09
Warta	879,12	909,35	900,14	907,22	915,47
Błaszki	1259,09	1219,51	1251,65	1193,32	1204,21
Wielun	1248,84	1307,74	1363,32	1373,97	1358,29
Wieruszów	1179,16	1263,52	1329,38	1398,87	1393,63
Opoczno	987,84	1030,51	1071,98	1085,64	876,90

Źródło: GUS

Od roku 2002 poziom aktywizacji gospodarczej w mieście Koluszki wzrósł o 65,23 punkty. Podobną sytuację obserwujemy w większości ośrodków miejskich na terenie województwa łódzkiego. Wskaźnik aktywizacji gospodarczej w zdecydowanej większości ośrodków, nie tylko miejskich ale też i wiejskich, ulega wzrostowi. Warto jednak podkreślić, że wielkość wskaźnika w latach 2005-2006 uległa w Koluszkach zmniejszeniu aż o 22,82 punktów. Ma to związek ze spadkiem ilości podmiotów gospodarczych w tych latach.

W roku 2006 wskaźnik aktywizacji gospodarczej w mieście Koluszki wyniósł 1148,06 punktów. Jest to wynik przeciętny. Z pośród badanych miast aż 5 uzyskało wyższy poziom wskaźnika.

Jednak poziom aktywizacji gospodarczej jest tylko jednym ze wskaźników obrazujących aktywność biznesową populacji. Ważnym wskaźnikiem dodatkowym jest tzw. indeks **PEAI** (Present Economic Activity Index – wskaźnik aktualnej aktywności gospodarczej), obliczamy jako procentową zmianę ilości firm na 10 tys. mieszkańców w ostatnich trzech latach. PEAi powyżej 9% oznacza pomyślną koniunkturę, a powyżej 15% gwałtowny rozwój. Warto zauważyć, że nie ma prostej korelacji między poziomem aktywizacji gospodarczej a indeksem PEAi. Należy to interpretować następująco: poziom aktywizacji to skumulowany przez wiele lat **dorobek aktywności lokalnego sektora gospodarczego**, natomiast PEAi obrazuje **aktualną dynamikę**.

Saldo ilości firm w ostatnich 3 latach

Miasto	Przyrost procentowy PEAi
Poddebice	+3,05
Koluszki	+2,29
Uniejów	+13,04
Szadek	+13,38
Warta	+0,63
Błaszki	-1,25

Wieluń	+3,86
Wieruszów	+10,29
Opoczno	-14,90

Źródło: GUS

Jedynie w trzech z analizowanych miast: Uniejowie, Szadku i Wieruszowie, wskaźnik jest wyższy niż 9% co oznacza pomyślną koniunkturę.

W mieście Koluszki PEAI wyniósł w 2006 +2,29. Jest to słaby wynik. Działania władz miejskich oraz innych instytucji powinny w kolejnych latach zwiększać wpływ na rozwój nowych przedsiębiorstw poprzez wykorzystanie lokalnych zasobów.

Bardzo ważnym elementem wpływającym na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz ich rozwój jest tzw. otoczenie biznesu. W jego skład wchodzi przede wszystkim:

- banki,
- instytucje finansowe,
- organizacje oraz ośrodki wspierające rozwój przedsiębiorczości.

W mieście Koluszki należy zintensyfikować działania zmierzające do zachęcenia ludzi do prowadzenia działalności gospodarczej oraz wspieraniu innowacji w przedsiębiorstwach już istniejących.

Innowacyjność firm określana jest najogólniej jako zdolność i motywacja do poszukiwania i komercyjnego wykorzystywania jakichkolwiek wyników badań naukowych, nowych koncepcji, pomysłów i wynalazków, prowadzących do wzrostu poziomu nowoczesności i wzmocnienia pozycji konkurencyjnej firmy czy realizacji ambicji technicznych przedsiębiorcy. W tym kontekście innowacje - rozumiane jako proces uczenia się zarówno ze źródeł wewnętrznych, jak i zewnętrznych - są traktowane jako podstawowe źródło kumulowania (budowania) specyficznych, unikalnych i wyróżniających umiejętności firmy.

Zdolność innowacyjna firm jest wyznaczona przez ich wewnętrzną zdolność do tworzenia nowych produktów i technologii, metod organizacji, jak i przez ich zdolność do absorpcji i zastosowania wiedzy wytworzonej poza firmą. Samodzielne podejmowanie własnych prac badawczych, projektowania i wdrażania nowej produkcji wymaga posiadania właściwych kompetencji technicznych, menedżerskich oraz zdolności do uczenia się. Wymóg ten spełnić mogą jedynie duże firmy posiadające zasoby ludzkie, finansowe, rzeczowe i informacyjne o odpowiedniej skali, jakości i komplementarności. Stymuluje to firmy do podejmowania i rozwoju różnego rodzaju form współpracy z zewnętrznymi partnerami (jednostki sfery B+R, jednostki pośrednictwa w transferze technologii i innowacjach, inne firmy, instytucje finansowe, polityka państwa, mającej na celu uzyskanie dostępu do źródeł nowej wiedzy i umiejętności oraz komplementarnych zasobów).

Analizując gospodarkę miasta należy udzielić odpowiedzi również na następujące pytanie:

Czy na terenie miasta występuje „szara strefa”?

Na wstępie należy zaznaczyć że „szara strefa” to nie „czarny rynek”. „Czarny rynek” to działalność nielegalna co do istoty: handel narkotykami bronią itp. „Szara strefa” to działalność legalna co do istoty bez oficjalnego rejestrowania tej działalności i bez zgłaszania obowiązku podatkowego. Ze względu na brak statystyk dotyczących „szarej strefy” w mieście należy się posłużyć badaniami przeprowadzonymi podczas rozmów z mieszkańcami miasta. Badanie, te aczkolwiek pomocne, nie mogą być do końca wiarygodne. Należy jednak uznać, że „szara strefa” istnieje na terenie miasta, lecz jej rozmiary są niewielkie w porównaniu z innymi miastami województwa i Polski. Oprócz oczywistych negatywnych skutków, „szara strefa” jest sposobem stopniowego wchodzenia w oficjalny obieg gospodarczy. Władze miasta nie powinny zwalczać „szarej strefy” lecz stopniowo włączać ją w oficjalny obieg gospodarczy.

1.2.2 Obszary aktywności gospodarczej w mieście

Działalność gospodarcza prowadzona jest we wszystkich częściach miasta Koluszki. Działalność handlowa prowadzona jest w całym mieście, lecz targ i większość zarejestrowanych sklepów zlokalizowanych jest w zachodniej części miasta, przy dworcu kolejowym. Największym zakładem w mieście jest obecnie Agat.

1.2.3. Uwarunkowania budżetowe realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych

Pomimo, że program rewitalizacji musi być finansowany wspólnie przez inwestorów prywatnych, budżety publiczne i wkład środków strukturalnych Unii Europejskiej, głównym inicjatorem i najważniejszym inwestorem w ramach jego wdrażania będzie Gmina Koluszki. Na wysokość dochodów budżetowych gminy, największy wpływ ma podatek od nieruchomości oraz wpływy z udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych. Warto więc pokazać potencjał inwestycyjny lokalnego budżetu.

Wielkość dochodów gminy wynika z przepisów zawartych w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, która określa źródła finansowania jednostek samorządu terytorialnego.

Podobnie jak w innych Miastach i Gminach najwięcej środków z budżetu przeznaczanych jest na oświatę i wychowanie oraz gospodarkę komunalną i ochronę środowiska naturalnego.

Oto wydatki oraz dochodu budżetu Gminy Koluszki według danych Głównego Urzędu Statystycznego.

	2003	2004	2005	2006
Dochody ogółem	28.394.447,00	29.148.199,00	35.000.928,00	37.344.326,72
Wydatki ogółem	28.151.469,00	30.033.359,00	35.289.689,00	36.949.445,20

Źródło: GUS

Ze względu na bieżące potrzeby miasta, środków jest jednak za mało aby sprostać wymaganiom cywilizacyjnym. Dochodzi do marginalizacji niektórych grup społecznych i dewastacji infrastruktury służącej wszystkim mieszkańcom. Należy zwrócić uwagę na stworzenie lub/ i modernizację miejsc rozwoju kulturalnego i rozrywki zarówno miasta jak i jego bezpośredniego otoczenia.

Niektóre z niezbędnych dla miasta inwestycji mogą podlegać realizacji przy wykorzystaniu środków Unii Europejskiej, przeznaczonych na rewitalizację obszarów miejskich, jednak warunkiem jest aby znajdowały się one na obszarach spełniających kryteria określone właśnie dla tych programów.

Mimo ograniczonych zasobów finansowych Gminy Koluszki, należy szerzej spojrzeć na możliwości realizacji zadań na terenach rewitalizowanych. Wymienione w dalszej części opracowania rodzaje beneficjentów, którzy mogą korzystać z programów pomocowych Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Funduszu Norweskiego świadczą o tym, iż realizacja zadań w tym obszarze **nie jest uzależniona** tylko i wyłącznie **od zasobów finansowych pozostających w dyspozycji Samorządu Gminy**. Samodzielne podmioty, całkowicie uniezależnione od funduszy miejskich lub prowadzące własną gospodarkę środkami publicznymi mogą autonomicznie występować jako odbiorcy zewnętrznych źródeł finansowania. Jedynym warunkiem jest zbieżność planowanych przez te podmioty inwestycji z założeniami Programu Rewitalizacji oraz założeniami funduszy pomocowych, które dużą wagę przywiązują do efektów społeczno-ekonomicznych realizowanych zadań. Duże znaczenie w realizacji zadań na obszarach rewitalizowanych, szczególnie tych o znaczeniu społecznym, będą miały, obok jednostek budżetowych, wspólnoty mieszkaniowe oraz organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia).

1.2.4 Problemy zidentyfikowane w obszarze gospodarczym

Wynikiem wyżej przeprowadzonej analizy jest określenie tych cech i czynników sfery gospodarczej Miasta które mogą mieć największe odzwierciedlenie w procesach rewitalizacyjnych. Z tego względu lista problemów nie będzie obejmować wszystkich zidentyfikowanych problemów w badanych obszarach, a jedynie te, które mają bezpośredni związek z wdrożeniem programu rewitalizacji.

Problemy zidentyfikowane w obszarze gospodarczym w Koluszkach:

1. Mało terenów, gdzie można prowadzić działalność gospodarczą.

2. Niezagospodarowane centrum miasta odstrasza swoim wizerunkiem potencjalnych nabywców usług i towarów.
3. Ograniczenia możliwości budżetu Miasta priorytetowymi inwestycjami.
4. Trudności z pozyskiwaniem takich instytucji, które finansowo angażowałyby się w procesy inwestycyjne w mieście.
5. Mało instrumentów wsparcia dla osób chcących założyć nową działalność gospodarczą.
6. Tereny przemysłowe, które straciły swoje funkcje – teren byłej cegielni.

1.3. Sfera społeczna

1.3.1 Liczba ludności

Ostatnią sferą poddaną analizie, kluczową w formułowaniu zadań z zakresu rewitalizacji obszarów miejskich, jest sfera społeczna. Celem przeprowadzonej poniżej analizy jest określenie sytuacji demograficznej w Mieście oraz najważniejszych potrzeb mieszkańców. Określone zostaną także obszary, co do których można uznać, iż są zagrożone procesami patologicznymi, negatywnie wpływającymi na otoczenie.

Zasadniczy wpływ na kształt polityki społecznej w całym województwie łódzkim jak i w mieście Koluszki będą miały procesy demograficzne, które uwidoczniły się i nasiliły w ostatnich latach. Do tych procesów zaliczamy:

- zmieniony model rodziny (małodzieństwo rodzin, samotne rodzicielstwo),
- opóźnianie wieku zawierania małżeństw i rodzenia pierwszego dziecka,
- wzrost liczby jednoosobowych gospodarstw domowych,
- ujemny przyrost naturalny,
- malejąca dzietność,
- wzrost przeciętnej długości życia – do 78,9 dla kobiet i 70,5 dla mężczyzn,
- migracje wewnętrzne i zagraniczne.

Dane demograficzne o populacji mieszkańców Miasta ujawniają wiele ciekawych informacji o źródłach obecnych trudności i zarazem pomagają zdiagnozować zagrożenia.

Liczba mieszkańców miasta Koluszki w okresie od 1995 roku do 2006 roku przedstawia się w następujący sposób.

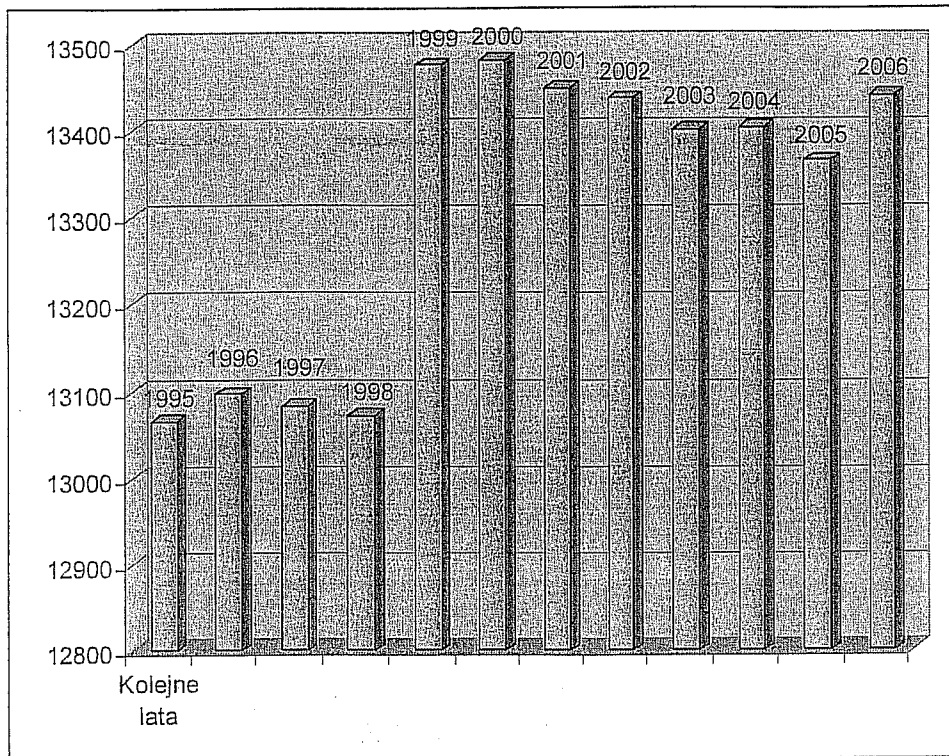
Stan ludności wg stałego miejsca zameldowania w Koluszkach

Rok	Stan ludności w mieście Koluszki		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
1995	13065	6257	6808
1996	13097	6289	6808
1997	13083	6290	6793
1998	13072	6289	6783
1999	13476	6442	7034
2000	13482	6440	7042
2001	13449	6413	7036
2002	13437	6395	7042
2003	13401	6378	7023
2004	13403	6353	7050
2005	13366	6336	7030
2006	13440	6359	7081

Źródło: GUS

Wykres poniżej przedstawia graficznie zmianę liczby ludności w mieście. Na przestrzeni lat 1995 - 2006 liczba ludności zwiększyła się aż o 3375 osób. Stosunek liczby kobiet do liczby mężczyzn w mieście w ciągu ostatnich lat waha się w okolicach 50%, z niewielką przewagą kobiet. Średnia gęstość zaludnienia miasta Koluszki wynosi 1442 osób/km².

Stan ludności wg stałego miejsca zameldowania w Koluszkach

Źródło: GUS

1.3.2 Struktura ludności

W strukturze wieku ludności można wyróżnić trzy podstawowe kategorie, które są istotne z punktu widzenia rynku pracy i zasobów siły roboczej:

- ludność w wieku przedprodukcyjnym tj. w wieku od 0 do 17 lat,
- ludność w wieku produkcyjnym, w tym: kobiety od 18 do 59 lat, a mężczyźni od 18 do 64 lat,
- ludność w wieku poprodukcyjnym, w tym: kobiety od 60 lat i więcej, a mężczyźni od 65 lat i więcej.